

SCHAAKKLUB

KLUBBLAD 39

HELPMAN

opgericht 19 oktober 1939

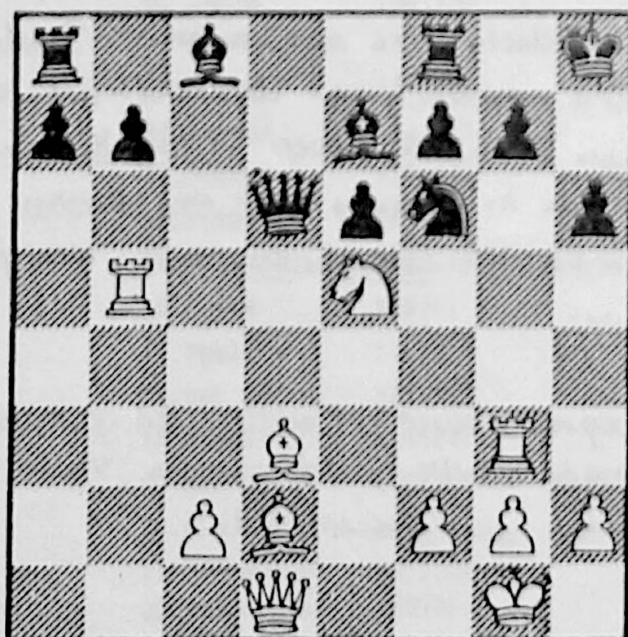
februari '82

Wat later dan verwacht, maar daar is ie dan weer. Voornamelijk door schuld van redactie is dit nummer enigszins vertraagd uitgekomen. *Mee culpa!*

Er is in de tussenliggende tijd zoveel gebeurd, dat we ongetuigd wel iets vergeten zullen zijn. Om maar meteen een voorbeeld te geven: het snelschaak-kampioenschap is ditmaal bij Herk Bruin terecht gekomen.

Maar natuurlijk staat er een heleboel wél in dit krantje. De volgende bladzijde is gevuld met wat ditjes en datjes, alleen Herk's stekje is geen sinicure. De pagina's 3, 4 en 5 zijn gewijd aan boekhoudelijke zaken; de voorlopige conclusie daaruit lijkt: het gaat goed met Helgmar.

In het midden van het blaadje bespreekt Karel v.d. Laan een partij uit het laatste Open Gasunie-toernooi, waarin hij verdienstelijk presteerde. Daarna vervolgen wij onze trektocht langs aan schaken verwante spelen, die ons ditmaal naar China voert. Op p. 11 verder een paar belangrijke mededelingen. Iwema besluit zoals gewoonlijk met de jeugdhoeke, die voor de verandering een ondeugende kop heeft meegekregen.

Het vorige probleem bleek onverwacht lastig. Toch is de beginnende zet voor de hand liggend: 1...Dxf2!. Zowel na Kxf2 als Dxf2 volgt Tf8. Nu zijn er uiteraard meer dan 2 varianten te geven, bijv. 2.Kxf2 Tf8+ 3.Kel Dxd3 4.Kd2 Lxe3+ 5.Dxe3 Tf2+ met winst. Of 3.Pf3 Dh2+ 4.Kf1 Dxd3! 5+Pxf5 gxf5 6.Dg2 Dxd2 7.Kxd2 fxe4 8.Pg5+ Kh6 9.Pe6 e3+ of 2.Dxf2 Tf8 3.Del Tf1+! 4.Dxf1 Lxe3 5.Df2 Dxd3+! 6.Kh1 Lxf2 en mat.

De nieuwe opgave: wit speelt en wint.

Oplossingen toevindt voort bij redactie inleveren.

VARIA

- Zoals u vermoedelijk bekend is, verblijft Henk van Dijk al geruime tijd op bed. Namens bestuur en vereniging hebben we hem een fruitmand gegeven. Het zal nog wel een paar weekjes voordat zijn heup zover geheeld is, dat hij op de club kan verschijnen. Een "heupzweet" tijdens het fietsen deed hem in de struiken belanden (vanwege de duisternis kon de weegbree deze niet onderzocht worden). Het resultaat gaf minder redenen voor hilariteit. Tot snel, Henk!

Struikweegbree

- Op Pas - en Pinkster meendag wordt uitermate niet geschoekt. Voor andere activiteiten, o.a. snelscheek: zie NOSBO-mededelingen.
- Uit dezelfde bron distilleerden (o.g. distilleerden) we de volgende informatie
 - Boskne en Keepelein eindigden in de C-groep van het Gezondtoernooi resp. 3 en 5. In dezelfde groep speelde ook Zwerver mee. V.d. Loo [1e partij v.d. meend!] en Uchtmann streden een groep hoger.
 - Henk Bruin prolongeerde zijn NOSBO-titel met overmoed. Proficiet! Voor de andere prestatie van onze junioren: zie JEUSDOERK.
 - Compleet nieuw voor de redactie was dat er ook in Smilde een een toernooi werd georganiseerd door telrijke clubleden. Auke Burgma won de tweede groep, Lieve Boskne eindigde gedeeld bovenaan in groep 9, Rick van Leeuwen werd tweede in groep 10. Verder blijkt Gerard Kamps een nieuw gezicht in Smilde te hebben.....
- Gelieve copy voor het volgende nummer dat medio april gepland is, eindmeest in te leveren bij de redactie. Steekpunten, smeer geld en commissarissen worden ook geaccepteerd.

TUSSENSTAND INTERNE COMPETITIE

De interne competitie van het seizoen '81-'82 is over de helft gevorderd : er zijn op het moment van schrijven 18 ronden gespeeld. Het verloop tot nu toe vertoont grote gelijkenis met het verloop van de vorige competitie. Toen namen gedurende lange tijd Thijssse en Burgsma de kopposities in, nu zijn het Bruin en ondergetekende (dat ben ik dus).

Laat ik eerst de nieuwe leden nog even verwelkomen. Dit zijn Mannoury, Hamilton, Scheffer (vijfvoudig NOSBO-kampioen!), Zijlida, Zwerfer (van de jeugd), de Vries, ter Horst, Mulder, Pinto en Boersma. Een enorm aantal, we hebben dan ook op een gegeven moment 48 mensen in de competitie gehad!

Scheffer en Mulder zijn al meer of min vaste klanten voor het eerste tiental terwijl bijna alle anderen al eens voor een team zijn uitgekomen.

Nog een paar wetenswaardigheden :

- Thijssse, de kampioen, komt nogal moeizaam op gang
- Albers lijkt begonnen aan zijn 2^e, 3^e, ...? jeugd.
- penningmeester Gerard Kamps geeft er tegenwoordig de voorkeur aan op maandag te basketballen.
- Bruin volgt C.Faber hardnekkig
- laatstgenoemde bleef 15 ronden lang ongeslagen en heeft nu een score van 15½ uit 18 (= 85,38)

1. C.Faber	170(18)	23.Dijkstra	116 (16)
2. Bruin	161(17)	24.Zijlida	115 (11)
3. Burgsma	146(18)	25.Schenkel	115 (15)
4. van Dijk	134(14)	26.Pinto	115 (11)
5. Uchman	133(13)	27.G.Faber	114 (10)
6. Scheffer	133(13)	28.Zwerfer	114 (14)
7. Thijssse	131(15)	29.Mannoury	113 (17)
8. Iwana	130(18)	30.Tillema	111 (15)
9. van Leeuwen	130(14)	31.v.Grijfland	111 (7)
10. Boskna	130(14)	32.Wouters	110 (14)
11. Albers	126(18)	33.Hamilton	108 (8)
12. Bakker	125(17)	34.de Boer	106 (10)
13. Tulp	125(13)	35.Mollena	104 (14)
14. Karayalcin	122(16)	36.Prummel	104 (4)
15. Kamps	122(6)	37.de Vries	103 (13)
16. Poelsma	122(6)	38.van Dellen	101 (17)
17. ter Horst	121(17)	39.Korving	101 (11)
18. Mulder	120(14)	40.Helling	97 (15)
19. Becker	119(11)	41.Bloemsma	90 (16)
20. v.d.Laan	118(14)	42.Boersma	86 (12)
21. Diepeveen	116(16)	43.Scherphuis	54 (16)
22. Molenhuis	116(8)		

C.Faber

UITSLAGEN

DSC - Helpman : 3-7	Vos-C.Faber	0-1	Dijkstra-Boskma	0-1
	Riepma-Bruin	1-0	Velma-Iwema	0-1
	Steenhuizen-Burgsma	½-½	Schultema-Scheffer	0-1
	Krayerbrink-v.Dijk	½-½	Koen-Mulder	½-½
	Kulper-Thijssse	½-½	Bolken-Kamps	0-1
Helpman 2-	v.Leeuwen-Ingenegeren	1-0	Albers-Zegers	1-0
Ludendo 3 : 5½-½	Boskma-te Wierik	1-0	Bakker-Kortenhof	1-0
	Uchtman-Brouwer	½-½	Karayalcin-Müller	1-0
Springend Paard -	de Haan-Albers	1-0	Hulsebos-Dijkstra	0-1
Helpman 3 : 3-3	Ritsema-Mannoury	1-0	Haltsema-Zwerver	0-1
	v.d.Tuin-Diepeveen	1-0	M.Ritsema-ter Horst	0-1
Helpman -Lewenborg	C.Faber - v.Veen	½-½	Uchtman-Klunder	1-0
7½ - 2½	Bruin-de Boer	1-0	Thijssse-Kwant	1-0
	Burgsma-Struik	0-1	Mulder-Wierema	1-0
	v.Leeuwen-Mendriks	0-1	Iwema-de Roos	1-0
	v.Dijk-Jannink	1-0	Scheffer-Schut	1-0
Helpman 3-J.H.Kruit2:	Zwerver-Piening	0-1	Dijkstra-Sloots	0-1
4 - 2	Zijda-Roorda	1-0	ter Horst-Kruit	1-0
	Dieneveen-de Wilde	1-0	Pinto-Huizinga	1-0
Delfzijl -Helpman :	Dijkhuis-C.Faber	0-1	v.Heemskerk-v.d.Laan	1-0
3 - 7	Molenhuis-Bruin	0-1	Vuursteen-Iwema	0-1
	Hania-Burgsma	½-½	Kampinga-Scheffer	0-1
	Renken-Uchtman	½-½	Peen-Mulder	1-0
	Smalbil-Thijssse	0-1	Poortinga-Kamps	0-1
Rochade 3-Helpman 3:	Streunding-Albers	½-½	Bruggink-Schenkel	0-1
1 - 5	Huiting-ter Horst	0-1	Visscher-Pinto	0-1
	Heeres-Zwerver	½-½	Hoopentocht-Dijkstra	0-1
Unitas 5-Helpman 2:	de Wolf-v.Leeuwen	0-1	Rusthoven-Boskma	0-1
2½ - 3½	v.d.Bijl-Karayalcin	1-0	Hoekzema-Molenhuis	½-½
	Achterhof-Albers	1-0	Steenhuizen-Houters	0-1
Helpman-v.d.Linde :	C.Faber-Baas	1-0	Burgsma-Kamp	1-0
3-1 (beker)	Bruin-Algera	½-½	Scheffer-Neelaman	½-½

RANGLIJSTEN VAN DE VERSCHILLENDE KLASSEN

klasse 1B		klasse 3A	
1. Helpman	4-8 (27)	1. Helpman 2	3-6 (13½)
2. v.d.Linde	5-8 (29½)	2. Ypey/Export	3-4 (10½)
3. DSC	4-6 (21)	3. v. Mesdagkl.	3-3 (10)
4. Veendam	5-6 (29½)	4. Staunton 3	3-2 (7½)
5. J.H. Kruit	4-5 (19½)	5. Ludendo St. 3	3-2 (5)
6. Ludendo St. 2	4-2 (16)	6. Unitas 5	3-1 (7½)
8. Lewenborg	5-2 (19½)	klasse 3C	
7. Delfzijl	5-2 (21)	1. Tal	3-6 (12½)
9. Baflo	4-1 (16)	2. Helpman 3	3-5 (12)
		3. Spr. Paard	2-3 (10½)
		4. Hoog. Sapp. 2	2-2 (5½)
		5. J.H. Kruit 2	3-2 (6)
		6. Delfzijl 3	2-0 (3½)
		7. Rochade 3	2-0 (3)

VAN ONDER DE BESTUURSTAFEL

- Nu Johan Prummel, hebben ook Cerel Faber en Auke Burgsma een bijgaatje gehad. Door het mee spelen een een simultaan afdelen ze mee een het eerste deel van de kinderseele 'Dubbelpion'. Hun tegenstander was niet de snelle, maar dubieuze Zdenek Stensky (als ik me de naam goed herinner), maar Hans Botum, van wie ze wonnen.
- Henk van Dijk heeft met zijn ongekwetste linker voet de notulen van de voorleerste bestuursvergadering onderkend! (X)
- Prummel is een keer zijn ielgke eend een de politie kwijt geriekt, door het worstig enige technische onvolkomenheden openbaarde. De inboedel was wel in goede staat en mocht hij mee naar huis nemen. Het betrof een zentral ... leende kippen.

Gasunie Tournament

Hierin speelde ik onderstaande partij. Het was niet een goede wedstrijd maar door de fouten ontstond een vechtschaak, dat mij wel aanstond.

wit : K. van der Laan
zwart : S. Homminga (Joure)

1.	e4	e5
2.	Pf3	Pf6
3.	Lb5	a6
4.	La4	Pf6
5.	O-O	Le7

Klassiek Spaans. Ik had het open Spaans voor de tijd even door gekken omdat ik daarmee in de 1^e ronde geklopt werd.

6. Te1

Ik vind het altijd verleidelijk om in deze stand c3 te spelen om na b5 de loper met tempo winst naar c2 te kunnen spelen. Maar nu bereikt zwart met 6. .. Pxe4 minstens gelijk spel

		b5
7.	Lb3	O-O
8.	c3	d6
9.	d4	

Hier had ik 9.h3 moeten spelen om de loper te verhinderen op g4 te komen. Ik wist het wel, maar het is bij mij net zo in de fotografie ; Ik moet eerst alle fouten maken die in de boeken staan, alvorens ik het ook toepas.

		Lg4
10.	d5	Pa5
11.	Lc2	Te8

In combinatie met de vorige 2 zetten niet logisch. De zet 11. ..tc6 ligt meer voor de hand.

12.	Pbd2	c6
13.	b4	Pc4
- Een pion offer dat ik aanneem.
14.	Pxc4	bxc4
15.	dxc6	Dc7
16.	La4	Tad8
17.	h3	

Misschien wat optimistisch. Ik vind dat ik goed sta. Misschien dat ik met b5 de damevleugel iets beter had kunnen beveiligen. Zwart kan hier echter ook weinig doen.

		Lh5
18.	g4	Lg6

19.	Pd2	d5
20.	exd5	Ld3

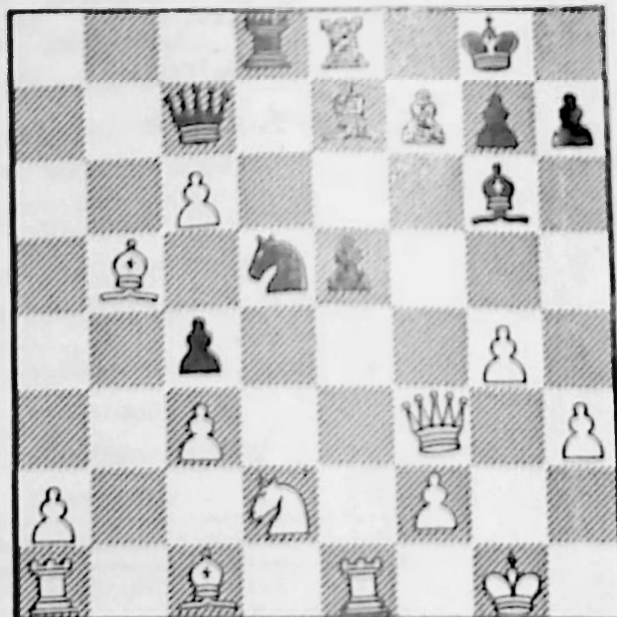
De loper is nu een mooie voorpost. Deze moet opgeruimd worden.

21.	b5	axb5
22.	Lxb5	Pxd5
23.	Of3	

Verdedigt indirect c3 en haalt de dame uit de penning. Bv. 23. ..;Pxc3 24.Lxc4;e4 25.Pxe4;Lxc4 26.Pxc4 en wit staat goed.

Lg6

Staan we even stil bij deze stelling.

Hoewel wit een pion voor staat zijn de zwarte stukken veel harmonischer opgesteld.

Wit heeft de torens nog niet verbonden en de zuaktes op d3 en f4 zijn al voelbaar. De pionnen staan verspreid over het bord, terwijl de zwarte elkaar beter ondersteunen.

Het heeft weinig zin om de pion op c4 op te halen. Bv. 24.Pxc4;e4 en zwart komt binnen. Ook Lxc4;Dxc6 verlost zwart vande hinderlijke c-pion.

24.	Pc4	Pb6

25. a4 Td3
26. Te3

Achter het bord dacht ik dat dit de enige zet was. Le3 is echter ook goed speelbaar. Bv.: 26.Le3;Tcd8(Pd5 27.Lxc4!) 27.Lxb6;Dxb6 28.Td3;Lxe4 29.Oxe4;Lc5 30.Txd3;cxg3 31.Lxd3 Lxf2+ 32.Kg2;Kb2 33.Tb1 en wit staat goed

26. .. Tcd8
27. a5?

Hier was zowel 27.Lb2 als Txd3 beter dan de tekstzet. Na 27.Txd3 Tcd8 28.Le3;Lxe4 29.Oxe4;Txc3 30.a5 staat wit mooi en na 28. ... cxd3 29.Ld2 kan wit ook het zijn a-pion gaan oprukken.

27. .. Td1+
28. Kg2 Pd5
29. Te2

Werk op dat 29;Lxe4 30.Oxe4 Pxc3 geen kwaliteit oplevert door Dxe5. Wel is dit gegeven het motief voor de volgende aanval van zwart.

29. .. f5!
30. gxf5 Lh5
31. Dxb5 Txc1

Nu kan ik niet terug slaan want dan volgt Pf4 en de hele familie ligt onder schot. Dan maar een wanhoopsoffensief.

32. Lxc4 Txa1
33. f6

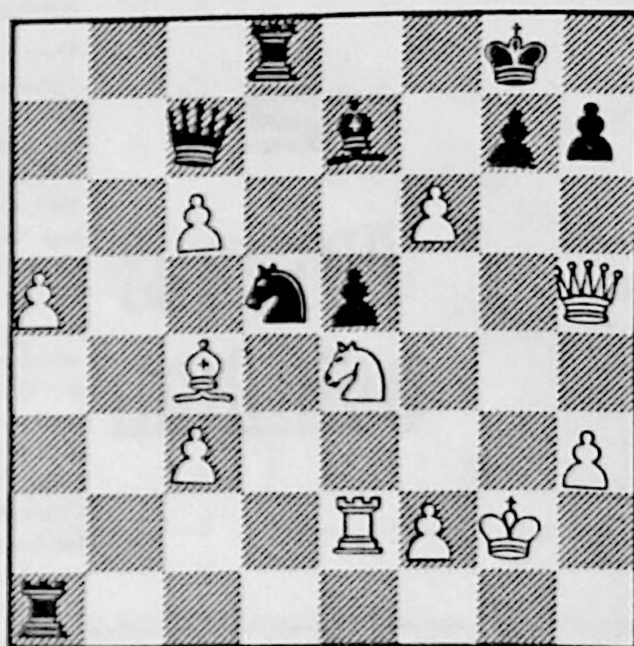
Mijn tegenstander zit in tijdnood. Na Lxf6 34.Lxd5;Txd5 is het mat met De8.
Na gxf6 34.Lxd5;Txd5 35.De8+; Kg7 36.Tf3 staat zwart ook op het verkeerde been.
Na g6 34.Dh6;Lxf6 35.Lxd5+;Txd5 36.Pxf6;Kf7 (Kh8 37.Df8++) 37.Oxh7 met damewinst.

In deze stelling (zie diagram) vindt mijn tegenstander waarschijnlijk de beste zet.

33. .. Kf8

De penning is nu opgeheven en de familieschaak zit weer in de stelling. Het paard moet nu sterven.

34. Lxd5

Ik had beter eerst fxe7+ kunnen spelen. Tijdens de partij dacht ik dat zwart dan met Pxe7 de schade kon beperken, maar dan is het met Df7 direct uit. Deze variant kon als volgt gaan. 33.fxe7+;Dxe7 34.Lxd5;Txd5 35.Df5+;Kg8 (ofKe8) 36.c7;Dxc7 37.De6+ en torenwinst.

34. .. Txd5
35. fxe7+ Dxe7
36. Df5+ Kg8
37. Pg5?? zie boven
g6
38. De6+ Dxe6
39. Pxe6 Txa5
40. c4 Td6
41. c7 Ta8
42. Txe5 Tc8
43. Td5?

Ik dacht een Dame te halen met 44.Td8 maar zwart kan na Txe6 gewoon Te8 spelen. Een stuk weg dus.

Txe6
44. Td7 h5
45. f3 g5
46. Kg3 Tg6 ??

Nu kan het toch

47. Td8+ Kf7 ?? (Kg7)
48. Txc8 Tc6
49. Th8 zwart geeft op

Na Txc7 volgt Th7+ en ook de laatste zwarte toren valt.

30 december 1982

K.v.d. Laan

2 : Chinees schaken

Over het spel *

Het schaken, Chinees schaken (*Choo-hong-ki*) en Japans schaken (*Shogi*) zijn alle voortgekomen uit het Indiase *Shatoeranga* uit de negende eeuw; maar onder de moderne versies van het schaken vertoont het Chinese schaken de meeste karakertrekken van het oer-spel.

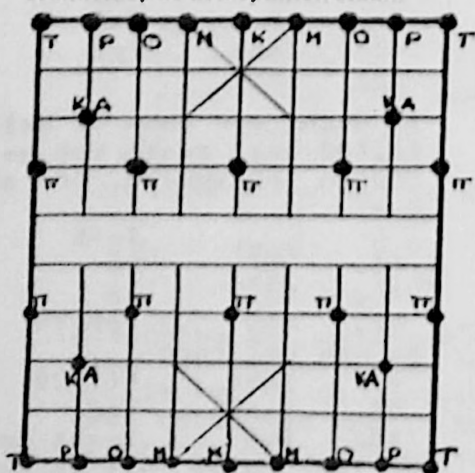
De keizer wordt hier terzijde gestaan door twee Mandarijnen die zich nog even moeizaam voortbewegen als vroeger de vizier (die zich bij het schaken ontwikkelde tot machtige dame.) We vinden de klassieke olifant terug (het stuk van de 'twee velden diagonaal') die onze latere loper zou worden. De toren wordt bij het Chinese schaken ook wel de strijdswagen genoemd - een passende naam voor dit krachtige, snel bewegende stuk.

Het Chinese schaken heeft een eigen uniek cachet. De keizers, opgesloten in hun benauwde vestingen, mogen elkaar nooit 'zien'; hun domeinen worden gescheiden door een 'rivier' die de *Hwang-ho* moet voorstellen, de grote Gele Rivier van China. Aan de conventionele stukken (als torens en paarden) voegden de Chinezen enige formidabele kanonnen toe, iets wat ons van de uitvinders van het buskruit niet mag verbazen. De verrassende manier waarop deze stukken in actie kunnen komen is kenmerkend voor het Chinese schaken en een van zijn grootste charmes.

Spelregels

Het doel van het spel is, evenals bij schaken, om het belangrijkste vijandelijke stuk, n.l. de keizer, te veroveren. De taal van het spel is eveneens gelijk aan die van het schaken. Wanneer de vijandelijke keizer bedreigd wordt staat hij 'in schaak'; wanneer hij zich niet meer kan verdedigen staat hij 'mat' en is het spel afgelopen. De keizer staat 'pat' wanneer hij zich niet in schaak bevindt maar zich onvermijdelijk in schaak moet begeven; bij het Chinese schaken betekent dat een nederlaag.

Chinees schaken wordt op een bord van 8 bij 9 vakken gespeeld, beter gezegd 9 bij 10 lijnen, aangezien de stukken op de kruispunten staan.

Figuur A. Bij het Chinese schaken bewegen de stukken zich over de lijnen heen. Aangegeven zijn de beide vestingen, de rivier, en de begin-opstelling

In het midden van het bord bevindt zich een horizontale strook, de 'rivier', die gevormd wordt door een onderbreking van de verticale lijnen. De stukken mogen de rivier oversteken alsof de verticale lijnen doorlopen; behalve de olifanten, die de rivier niet mogen oversteken.

Twee vierkanten, elk van 3 x 3 punten, zijn gemerkt met diagonale lijnen. Dit zijn de 'vestingen'. Keizer en Mandarijnen mogen niet buiten de negen punten van hun vestingen.

De gemerkte punten b3 en h3 (voor rood) en b8 en h8 (voor zwart) geven de plaats van de kanonnen bij de begin-opstelling aan. Tenslotte zijn nog de uitgangsposities van de tien pionnen aangegeven, vijf aan elke kant.

De stukken en de loop van de stukken

Aan het begin van het spel krijgt iedere speler 16 rode of zwarte stukken, n.l.:

- 1 keizer
- 2 mandarijnen
- 2 olifanten
- 2 paarden
- 2 torens of kastelen
- 2 kanonnen
- 5 pionnen

(K)

(M)

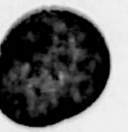
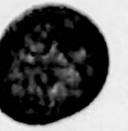
(O)

(P)

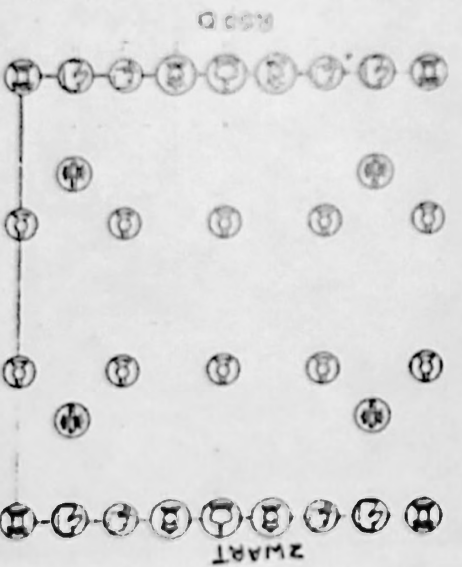
(T)

(KA)

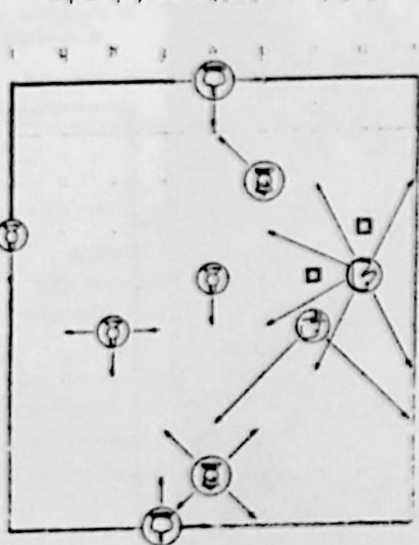
(n) of (p)

K =
KoningM =
MandarijnO =
OlifantP =
PaardT =
TorenKA =
Kanonn = p =
pion

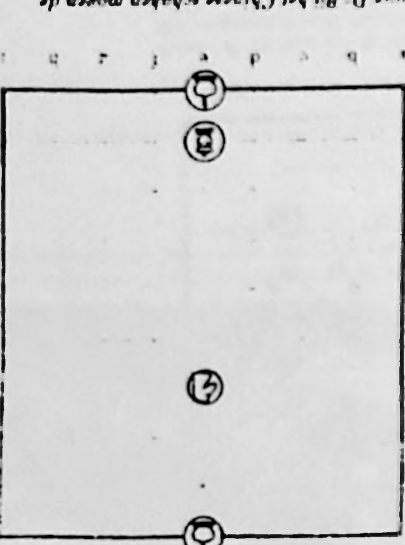
* uit: "Spelletjes uit de hele wereld", red. F.v. Gaurfeld, e.s. Kosmos, A'dam.

Figuur B. De beginsituatie. Zwarte speler heeft twee mandarijnen, twee olifanten, twee keizers, twee ridders, twee paarden en vijf ridders. De witte speler heeft twee keizers, twee ridders, twee paarden en vijf ridders. De witte speler heeft twee keizers, twee ridders, twee paarden en vijf ridders.

Figuur C. Enige voorbeelden van de loop der stukken. Wanneer zich enig stuk op 6 bevindt, mag het paard niet naar a 1 of c 1. In het punt c 5 bezet, dan mag het paard niet naar d 4 of d 5.

Figuur D. Bij het Chinese schaken mogen de keizers elkaar niet zien. Wanneer Rood in deze stelling zijn mandarijn verplaatst, kan het zwarte paard niet weg, en omgekeerd.

De stukken worden opgezet zoals in fig. B. Rood begint.

Op één punt kan zich nooit meer dan één stuk bevinden; behalve het paard en het kanon kan een stuk niet over een eigen of vijandelijk stuk heen springen; remise door 'geuwig schaak' is niet mogelijk - indien dezelfde stand, met dezelfde speler aan zet, twee keer is voorgekomen, moet die speler een andere zet doen.

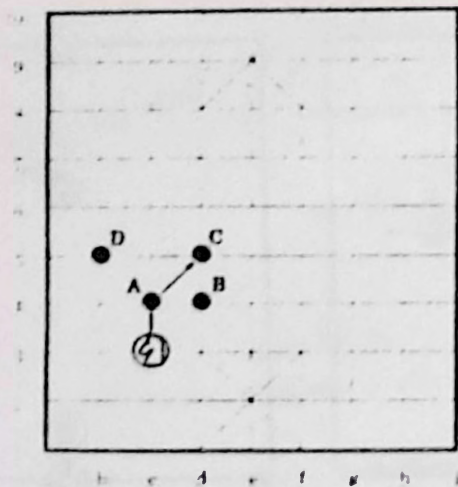
De keizer (rood: a1; zwart: a10) verplaatst zich één punt in verticale of horizontale richting, niet diagonaal, en hij moet binnen de 9 punten van de vesting blijven. (Zie fig. C.)

Hoewel de keizers elkaar dus nooit kunnen benaderen, hebben ze niet-temin een meerkwaadige invloed op elkaar. Ze mogen n.l. niet op dezelfde verticale lijn staan zonder dat er minstens één ander stuk tussen hen in staat, 'ze mogen elkaar niet zien'. Deze 'werking op afstand' hebben de keizers alleen op elkaar, maar een

ander stuk kan daardoor 'vastgepend' raken. De speler die het laatste stuk tussen de keizers in zou weghalen, zou zijn eigen keizer in schaak brengen, hetgeen verboden is. (Zie fig. D.)

De toren is geheel gelijk aan de toren bij schaken. Hij beweegt zich in horizontale of verticale richting en kan zich begeven naar elk punt van deze twee banen, maar hij kan niet over een eigen of vijandelijk stuk heengaan. Het kanon beweegt zich als een toren met dit belangrijke verschil dat het altijd over een ander (eigen of vijandelijk) stuk heen moet gaan. Het kan niet over een stuk heen springen over andere stukken heen te springen zijn beperkt. De zet van een paard bestaat uit een recht stuk gevolgd door een diagonaal stuk. (Zie fig. C en E.)

kan gebruiken (dat als 'schild' kan

Figuur E: De loop van het paard. Als punt B door enig stuk is bezet, kan het paard ongehinderd via A naar C. Maar is punt A bezet, dan kan het paard noch naar C noch naar D.

dienen), kan het niet bewogen worden. (Zie fig. F.)

Het slaan.

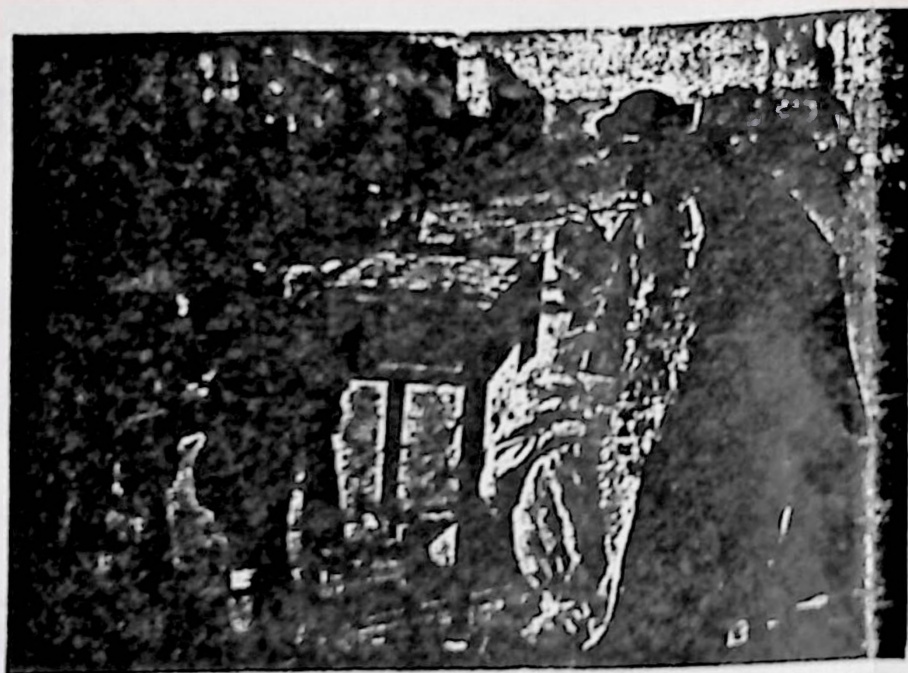
Elk stuk 'slaat zoals het loopt': d.w.z. wanneer een stuk zich kan begeven naar een punt waar zich een vijandelijk stuk bevindt dan kan het dat stuk slaan; het neemt dan de plaats van het geslagen stuk in. Het slaan is niet verplicht. Geslagen stukken verschijnen niet meer op het bord.

Schaak en het opheffen van schaak

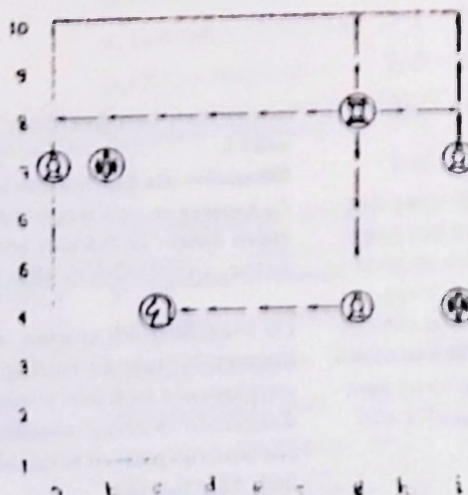
De keizer bevindt zich in schaak wanneer hij wordt aangevallen door welk vijandelijk stuk dan ook. Bovendien als beide keizers tegenover elkaar staan op dezelfde verticale lijn zonder dat er op die lijn een stuk tussen hen instaat.

Er zijn drie mogelijke antwoorden op schaak. Het aanvallende stuk wordt geslagen, de keizer begeeft zich uit schaak, of het schaak wordt afgedekt door er een stuk tussen te plaatsen.

Als het aanvallende stuk een toren is kan er een ander stuk worden tussengeplaatst. Als het aanvallende stuk een paard is kan er een stuk op het 'hoekpunt' van zijn baan worden geplaatst. (Zie fig. C.) Als het aanvallende stuk een kanon is kan men er een stuk tussenplaatsen of het tussenstaande stuk (het schild) wegzetten. Het slaan van het schild helpt natuurlijk niet.

Twee dorpelings uit de provincie Hopes (hoort), raken een opiumpijp bij het begin van een partij Chinese schaak. Een foto uit het keizerlijke China van vóór de revolutie.

Figuur F: Een kanon kan niet verplaatst worden zonder dat een ander stuk als zijn 'schild' dienst doet. Het rode kanon heeft hier geen schild en kan dus niet bewegen worden. Het zwarte kanon kan niet naar i 5 of i 6, maar wel naar i 8, i 9 of i 10. Het kan niet naar i 3, i 2, i 1 of h 4, maar het mag wel naar f 4, e 4 of d 4, en het kan ook het paard slaan. De toren heeft geen schild nodig.

Kan het schaak niet worden opgeheven dan is de keizer verslagen (mat) en de partij verloren.

In het paleis is niemand veilig

Bij Chinees schaken is de keizer uiterst kwetsbaar. Alle aanvalsplannen worden doorkruist door de vraag of er nog wel een schuilplaats voor hem is te vinden. Er is geen dicht aanengesloten rij pionnen waarachter hij zich kan verschuilen. Integendeel:

wijd uiteen staan de pionnen, onbereikbaar ver. De olifant wil best helpen als hij maar wist hoe en de andere stukken zijn voornamelijk voor de aanval gemaakt. Zo blijft de keizer achter, opgesloten in zijn vesting tussen onhandige Mandarijnen; voortdurend in levensgevaar – maar een meester in het verstoppert. Sommige ontsnappingskunstenaars, zo lijkt het wel, geven zelfs opzettelijk de indruk alsof er geen uitweg meer is. Wordt de vijand zodoende verleid tot een slag in de lucht dan is hij als het ware op het verkeerde been gezet; zulk een tempo-verlies blijkt dan dikwijls fataal.

Een spelvoorbeeld

Dit is geen meesterpartij, eerder een klucht der vergissingen, maar wel een goede demonstratie van de mogelijkheden van het kanon.

Rood begint altijd. Zetten van rood worden door oneven nummers aangegeven.

— betekent: gaat naar; X betekent: slaat; † betekent: schaak.

1) Ka b3-i3

3) Ka i3-c3

5) Ka c3Xc7

2) Ka b8-i8

4) Ka i3-g8

6) Ka b8-e8

Er waren drie zetten nodig om het zwarte kanon op de centrale lijn te krijgen, van waaruit het de rode vesting kan bedreigen. Via een paard kan het kanon in twee zetten de e-lijn bereiken, maar als de kanonnen zo agressief beginnen bewaart men het paard liever voor de verdediging:

7) Ka c7Xg7: Rood dreigt nu met Ka g7Xg10 ♠ de toren te winnen.

8) Ph10-i3: verdedigt de olifant die nu door de toren gedeckt staat en valt het

kanon aan. 9) Ka g7-c7: het aan-gevallen kanon moet weg. Op g9 en g10 wordt het geslagen; afruilen tegen de olifant is bijzonder ongunstig voor Rood. Rood kiest c7 om zo eventueel via de c-pion terug te kunnen, maar g3 was wel beter geweest. 10) Ka e8Xe4: Zwart verzuimt Ka g8Xg1 ♠.

11) P b1-c3; valt het kanon aan, maar beter was: O g1-i3, want Ka g8Xg1 dreigt nog steeds. 12) Ka e4-e9 ♠

13) Md1-e2 14) Ka e9-e8 ♠

15) Pc3-e4 16) Ka g8-g1 mat.

In het bejaardentehuis van een Chinese commune brengen deze oude rotten in het spel een middag door met Chinees schaken.

de volgende Keur: S NOGT

CONTRIBUTIE 2^e HALFJAAR.

Omdat de contributie binnenkort weer aan de NOSBO moet worden afgedragen, zou ik het op prijs stellen als U nog deze maand uw contributie over wilt maken op gironummer 3727481 t.n.v.G.A.Kamps te Harkstede (zo U dit nog niet gedaan heeft). Voor de senioren is het bedrag f51,-, voor junioren f33,- en voor aspiranten f20,-. Bij voorbaat dank voor Uw medewerking.

Gerard Kamps (penningmeester)

CANTINE

De bonnen zullen in het vervolg door Auke Burgsma verkocht worden. Getracht zal worden het assortiment uit te breiden met appelsap.c.q. de voorraden tijdig aan te vullen.

S I M U L T A A N

Wat ons betreft gaat de simultaan tegen de NOSBO-kampioen wél door. Het probleem is alleen dat hij nog niet bekend is. Op het moment van schrijven leidt Hoeksema in de beslissingsmatch met 1 punt op Prakken. De laatste heeft evenwel een afgebroken partij die voor hem gewonnen staat. We blijven ons best doen, dus tot nader order: simultaan op 19 april.

D E U G D H D E K J E

Nou zou je zo zeggen, het verd eene weer tijd dat er een krantje kwam. Er is in die tussenliggende periode heel wat gebeurd. Allereerst wil ik mede delen dat Henk Bruin voor de derde maal in successie NOSBO kampioen is geworden. Met zes overwinningen en een remise kwam hij op een score van 6,5 punt uit 7 partijen. Proficiat. En wat te zeggen van onze andere jeugdleden t.w. Peter Zersch, Dick Lamme en Jeroen Hols. Zij hebben alle drie voor het eerst deelgenomen. Hun scores waren: Peter Zersch Gedeelde 14e 4 uit 7 Dick Lamme gedeelde 33e 3 uit 7 en Jeroen Hols laatste met 0 uit 7. Met deze resultaten ben ik zeer tevreden. en ik hoop dat ze een ervaring rijker zijn geworden. In het volgende klubblad kom ik met partijen over dit kampioenschap.

In de externe competitie is ook het een en andere gebeurd. In het zeer winterse Ezinge wisten onze boys een 3-2 zega te behalen tegen Toorn. Henk, Peter en invaller op het laatste moment Jeroen wonnen terwijl Jef en Dick het onder spit moesten delven.

De derde wedstrijd tegen de sterke formatie van Geijpkerk ging verloren met de cijfers 1.5-3.5

Opnieuw wist Henk op fraaie wijze te winnen tegen Dick Treur (die hij op het NOSBO kampioenschap ook had verslagen). Jef Folkers wist zijn eerste half puntje te scoren tegen A. Admiraal wat op zich een opmerkelijke prestatie mag worden genoemd. Hans Karel, Peter en de nogal vlug spelende Dick verloren. We hebben nu 2 punten uit 3 wedstrijden behaald. Laten we hopen dat we de resterende wedstrijden tegen Haren, Zuidhorn, Leek 1 en Leek 2 veel punten zullen scoren.

I N T E R N E K O M P E T I T I E

Hier zien we dat Jef en Hans Karel duidelijk afstand hebben genomen van de rest. Verrassend mag genoemd worden het optreden van Jeroen Hols (5e plaats). Ook ons jongste lid Yair Pinto speelt al een aardig partijtje schaak (12e).

Stand na de 17e ronde: 1. Folkers 151 2. Stam 149 3. P. Zersch 134 4. Lamme 133 5. Hols 119 6. Hofkamp 114 7. Ronda 111 8. R. Zersch 9. Zandberg 109 10. R. Hamilton 105 11. Bathoorn 105 12. Pinto 101 13. E. Hamilton 14. Huizing 91 15. G. Hamilton 16. Diedenhoven. 79.

Iuana